

Lăcomatul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituții și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI
Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Cu privire la alegerea noului episcop al Aradului

Nu ne mai despart decât două săptămâni de alegerea ierarhului, care să continue a păstori credincioșii din importanta eparhie a Aradului. Moștenirea scaunului episcopal de la Arad nu e o moștenire ușoară, în primul rând pentru că e o eparhie de graniță, care cuprinde un ținut unde toate confesiunile sunt reprezentate; se pretinde deci o adâncă cunoaștere de oameni și un foarte dezvoltat simț al tactului, pe lângă o energie neînfrântă și totuși maleabilă.

Dar e grea această moștenire și pentru că viitorul episcop, ce va fi ales, va fi succesorul unuia dintre cei mai distinși și impunători reprezentanți ai bisericii noastre ortodoxe, de după războiu: Dr. Grigore Comșa. Prodigioasa activitate pe tărîmul Bisericii a acestui prelat, înalta sa cultură și cugetare creștinească exprimate în numeroase scrieri și lucrări cu privire la problemele Bisericii noastre din perioada de după războiu, impunătoare prestanță cu care era înzestrat, — toate aceste mari calități ale defunctului prelat face cu atât mai grea alegerea unui succesor la scaunul de pe care moartea l-a răpit în puterea vârstei și în plină și rodnică activitate.

În preajma alegerilor cari vor trebui să dea un nou păstor sufletesc eparhiei Aradului, gândul nostru — carl de multe ori am avut prilejul să ascultăm părerile atât ale cărturarilor din acest ținut, cât și ale maselor întinse ale poporului, — se îndreaptă cu adâncă convingere spre eminentul părinte Ieromonah *Dr. Irineu I. Felea*, atât de cunoscut și de prețuit în Țara Motilor, unde familia sa a păstorit din generație în generație, de peste 200 de ani.

Nu e dat nouă să facem elogiul venerabilului părinte; părerea noastră — de simplu laic — ar interesa prea puțin pe înalții ierarhi cari sunt chemați să hotărască, în Sinod, la 14 Octombrie, cine va ocupa văduvitul scaun episcopal al eparhiei Aradului. De altfel studiile serioase, de teologie, făcute de părintele Felea la Sibiu și apoi la Cernăuți, unde a luat și Doctoratul, catedra de teologie pe care a ocupat-o timp de aproape doi ani — înainte de izbucnirea marelui războiu — la Academia Andreiană din Sibiu, activitatea sa strălucită din timpul și de după încheierea războiului, mai întâi ca preot militar al Românilor ortodoksi din armata austro-ungară și apoi ca trimis în misiune pentru legiunea română din Italia, din partea Ministerului de Război, activitatea sa publicistică pe tărîmul bisericesc, pentru care stau mărturie numeroase studii, articole și broșuri, — fac singure și în modul cel mai obiectiv elogiul părintelui Dr. I. Felea.

La cele de mai sus, nu ne putem totuși abține de a adăoga marile calități cu cari este înzestrat, confirmate și prin Raportul special din Noemvrie 1920, elaborat de către atașatul militar pe lângă Legația României la Roma, asupra meritorilor strălucite ale preotului militar I. Felea, pe care-l propunea cu deosebită căldură pentru înaintarea excepțională la gradul de maior. Modul impunător cu care îndeplinea serviciul religios în timpul misiunii sale în Italia, ascendentul său asupra multimilor, deosebitul său talent oratoric, tactul dovedit în toate împrejurările, datorită căruia a obținut totdeauna rezultatele dorite, puternicul său patriotism, — iată calitățile alese relevante în amintitul raport oficial, și accentuate cu neobicinuită vigoare în astfel de acte, îndeobște sgârcite cu astfel de aprecieri.

Că părintele Dr. I. Felea are, poate, și dușmani... ar fi lucrul cel mai natural pentru un om înzestrat cu calitățile sale și împodobit cu cultura vastă pe care și-a câștigat-o prin neostoită muncă și perseverență în timpul unei vieți întregi. Unele dușmării de cari — poate — are parte, ar fi numai o confirmare și mai puternică a părerii strălucite pe care o avem despre eminentul părinte, — noi, precum și cei mulți.

Expunând în rândurile de mai sus, cu umilele noastre mijloace, acele păreri, n'am făcut de cât să urmărim unui imbold pornit dintr-o adâncă convingere, care — cunoscută fiind lipsa oricărei legături de rudenie, prietenie sau interese între noi și candidatul pe care îl socotim cel mai indicat pentru a ocupa venerabilul scaun al episcopiei Aradului, — ne așează mai presus de orice invidioasă asupra sincerității noastre.

Ing. Gheorghe Minovici

Despre cărțile de școală

Problema cea mai importantă care se pune corpului didactic, la fiecare început de an școlar, este alegerea manualelor didactice.

Și cu toată importanța ei, trebuie să mărturisim — și de ce n'am spune adevărul? — este atât de neglijată de noi.

E adevărat, că nu e tocmai ușor a alege un manual de școală. Și iată de ce: îți trebuie o minte pătrunzătoare pentru a cîntări valoarea didactică și execuția tehnică, îți trebuie experiența unui an de școală, pentru că numai clasa, acest mic laboratoriu, unde diseci lecție de lecție, îți poate arăta în cea mai largă măsură calitățile și lipsurile unei cărți; și îți mai trebuie pedesupra oarecare îndrăzneală — și aceasta calitate o au puțini dintre noi — de a te debarasa de nesfârșitele intervenții, fie din partea editoru-

lui, care acordă rabat mare (tentația câștigului), fie din partea organelor de control, autori de manuale didactice, sau prieteni ai autorilor, cari te au în vedere la inspecții, etc. etc.

Și datorită acestui păcătos sistem ce se practică în largă măsură în țara noastră, și mai pe față și mai cu perdea, — deși avem o serie de manuale ce ar face cinste și țării celei mai înaintate în cultură, din apus, — și astăzi stă pe masa învățătorului și a elevilor săi, manuale cari sunt o adevărată tortură, un adevărat chin și pentru cei din urmă ca și pentru cel dintâi.

Și cu toții știm, din munca de toate zilele desfășurată în cei patru pereți ai școlii, ce auxilier prețios este pentru învățător și elevi un manual bun...

Ați văzut un țaran când își cumpără un plug sau o altă unealtă pentru muncă?

Ați băgat de seamă cu câtă grijă o examinează? O sucește, o învârtește, și abea... după ce s'a convins că e bună și merită s'o ia, o cumpără.

Și noi cari formăm suflete, dăm așa de puțină importanță cărții, unealta elevului nostru!

Ar trebui, să luăm exemplul de la țărani, acei minori ai satelor, care ne-ar putea învăța multe — în această privință.

* * *

Și acum să fac o mărturisire. În cei zece ani de dascălie am experimentat în școala mea multe cărți didactice.

Amintesc: Nisipeanu, P. R. Petrescu, Apostol Culea, Biciulescu, Iencica, Invăț. gorjeni, Florian Cristescu, etc. etc. Dar, — de parte de mine gândul de a descredita pe unii autori și aduce laude altora, — manualele cari au reușit să-mi atragă atenția, manualele cari au contribuit în largă măsură să-mi ating ținta în clasa mea au fost ale d-lui Nichifor Crainic în colab. cu dl. P. R. Petrescu, ale d-lui C. Iencica și G. Goga, iar pentru cursul superior admirabilele cărți ale d. Apostol Culea.

Manualele amintite mai sus au calități didactice și estetice, cari au necesitat, desigur, multă muncă și multă pricepere. Dealtcum cine putea să înțeleagă mai bine sufletul copilului, și astfel să-i dea ca dar cartea atât de înțelepțește întocmită decât dl. P. R. Petrescu, un îndrăgostit al copilului, și dnii Iencica, Goga și Culea cari au la spate două-trei decenii de apostolat dascălesc.

Or mai fi și alte cărți tot așa de bune, pe care nu le cunosc. Eu am insistat numai asupra cărților experimentate în clasa mea.

Fittonescu

— Celor interesați le comunicăm că ministerul Instrucției a dispus ținerea unei sesiuni de examen de capacitate pentru învățători, la 15 Octombrie a. c.

La acest examen, ce se va ține în două centre — fixarea lor urmând să se facă în câteva zile — se vor prezenta normalisții căzuți la capacitate, din seriile de absolvenți cu 7 clase, precum și cei din serii mai vechi, cari au aprobări speciale.

Cuvinte pentru muncitori.

Cât bea săteanul Român

Se apropie toamna și cu ea belșugul de fuică și vin. Și de aceea ne facem o sfântă datorie a atrage atențiunea tuturor muncitorilor — despre pericolul mare, ce macină atâtăa vieții, a alcoolismului. S'ar părea că în urma conferințelor contra alcoolismului, în urma părințeștilor sfaturi și pilde ce se dau țaranului prin reviste și ziare, zăgrăvind beția în culorile cele mai negre; s'ar părea — zic — mai ales celor ce se interesează de soarta muncitorului numai cu condeiul, — că în urma atâtor dușmani a rachiului, muncitorul se va desgusta de această băutură, înfelegând ruina și degradarea morală în care îl duce patima beției.

Cu părere de rău însă trebuie să spun că dorința noastră, nădejdea celor ce se interesează de binele și viitorul muncitorului sunt încă departe de a se realiza, trebuind o luptă mai din greu și o atențiune mai încordată din partea conducătorilor lui, pentru a-l scoate din neștiința în care face.

Vreți să știți cât bea un muncitor? Voiu lua — pentru că toți muncitorii din regiunea noastră își au gospodăriile lor, prin satele din Zarand — de pildă satul meu.

În acest sat cu o populație de 141 capi de familie sînt două cârciume, în care de la 1 Noemvrie anul trecut și pînă la 1 Martie a. c., s'au consumat de locuitori — după cum se constată din declarația debitanților și din registrele percepției comunale, 961 litri fuică tare și 850 litri vin. Dar cum vinarsul în mîna cârciumarilor primește diferite transformări și adaus de apă și alte materii, acest vinars [dat în consumație este aproape întreg în cantitate. Adăugând apoi că lângă acest sat mai este o cârciumă apropiată din altă comună, de la care locuitorii mărginași au consumat — după cercetări — cel puțin 150 litri rachi; adăugând că în timpul sărbătorilor — frunțașii satului mai aduc băuturi de la oraș, urmează că muncitorii și sătenii din satul meu, au băut numai în timp de patru luni, peste 3000 litri vinars (rachi). Adunând și 8590 litri vin ce s'a consumat, găsim suma totală de 11.590 litri alcool, care socotit bănești se ridică la frumoasa sumă de 231.800 lei, prețuind 20 lei litru, rachiul și 20 lei litru, vinul.

Această cantitate de alcool băută în părți proporționale și în timpul mesei n'ar fi poate atât de ruinatoare sănătății și stării lui materiale, dar răul este cu atât mai grav și periculos cu cât muncitorul nu consumă mai niciodată în cantități — mici, ci e destul să „cîntească“ o ceașcă, două, ca apoi să stea toată ziua la cârciumă și să bea 1—2 chiar 3 litri vinars, scuturând săracăcioasă pungă de ultimul gologan. Făcând socoteală că nu toți muncitorii beau și că prin urmare ca jumătate din populația comunei este ferită de acest învăț nenorocit, rămâne ca suma de

231.800 lei să fie încasată de cârciumari numai de la 70—80 locuitori și nu în timp de un an, ci numai patru luni. Câtă sumă vine dar de om?

Considerând apoi că acest an este cel mai lipsit și sărac din timpurile noastre, când în toată regiunea noastră nu prea s'au făcut nici fructe, nici porumb, etc; considerând încă că locuitorii satului meu, prin sfaturi și exemple ce li se dau, au început a-și da seama de răul cel mare al alcoolismului și deci nu pot fi luați ca tip de bețivi; considerând acestea, oricine își poate face o idee cât de întunecată și rătăcită este calea pe care merge muncitorul nostru, cât de slabă este temelia statului Român!

Muncitorul nu bea ceace prisosește, ci bea sărăcia casei sale, hrana copiilor lui; bea munca și sudoarea sa.

Ce e de făcut dar? Ce măsuri ar trebui luate ca să îndepărtăm pe muncitor de la acest rau și să-i oprim calea atât de mîcșoasă și primejdioasă pe care merge?

După părerea mea, nimic altceva decât: Monopolizarea băuturilor alcoolice cu oprirea de a se bea în localul de debit, și numai la domeniul cumpărătorului.

Pr. A. Vasilescu.

Mica - Metal Sport (Calan) 5:2 (1:1)

Matchul de la Calan, n'a corespuns așteptărilor. Că o învins Mica, era și de așteptat să învingă, dar cum a învins Duminică tot așa de ușor putea să învingă și Calanul. Ba ceva mai mult: ci au condus tot timpul, având avantaj până 'n min. 80 al partidei.

În fața unei echipe de talia Calanului, putea dispune în alte condițiuni cu cel puțin 5 goaluri diferență, și putea demonstra adevăratul joc de foot-ball dacă... nu păseau așa de încrezuți pe teren și cu o somnolență (lene) care i-a ținut până la jumătatea mi-tempsului al II-lea, când au arătat că atunci când vor, știu să joace. În cele trei sferturi, adică timpul cât a durat »lenea« n'au fost în stare să desfășoare cel puțin o acțiune care să stărnească aplauzele unui public, care aștepta de la Mica jocul bine înighebat din matchul precedent. Prea multă îndolență din partea lor. — Rușine! — Să te lași dominat de un adversar, care pe cât e de slab, a mai jucat și cu cinci rezerve.

Asta, și numai această să vă fie învățare de minte jucători. Nici-unul nu-i scuzabil din cei »11« de Duminică, căci începând de la Mocuța și sfârșind cu Teuceanu, ați fost de nerecunoscut în primele 45 de minute. Vinovat nu-i nici Aliman, așa cum nu-i vinovat nici Bortos, așa cum nu-i vinovat nici Maier, ci cu toții sunteți nevinovați... acum pentru-că ați câștigat.

Dar cine era mai vinovat dacă pierdeați?

Și acum să facem o mică descriere

a jocului ce a-ți produs, ca să-l vedeți și voi aceia, care nu știți unde v'a stat capul.

Mica alege terenul cu soarele în spate. Calanul începe jocul și merg până la poartă, dar mingea iese în aut. Mocuța demarează și din nou atacanți alb-negru sunt depozitați de balon. Halfi dorm, nu-și țin locurile și Zăslău e obligat să acorde corner care rămâne însă fără rezultat. Trifu are mingea, o dă lui Aliman, acesta deschide cu capul pe Crișan care centrează și tot Aliman trage la poartă dar portarul apără. Gazdele sunt încurajați de public și domină. Sturec trage luft dar Mocuța e la post și prinde cu greu. Bortos are mingea, îl deschide pe Teucean, acesta fuge, fuge, până'n careu, și trage alături. Min. 11 aduce primul desnodământ. Haiduc e prin centru, (nu știu ce caută întotdeauna la centru) și extrema dreaptă a Calanului Boldin un bătrân de 35 ani a deschis, centrează iar Schreiber nestingherit de nimeni marchează primul goal după ce Mocuța prinsese odată mingea și o scăpase din nou.

Jocul se schimbă de pe un teren pe altul. Atacanți sunt invenire dar nu pot ține jocul nefiind susținuți de halfi. Tocmai spre sfârșitul reprizei la un corner a lui Teuceanu, Maier aduce egalarea. Ambele înaintări mai încerc portari, dar fără rezultat, totuși mai au și ghinion.

Incepe rep. II. Apărarea Micei foarte slabă. Atacanți adversi trec de halfi ca și când n'ar exista. La unul din atacuri a vrut să facă un act de eroism fiind singur pe partea stângă a vrut să fie doi adversari deodată pentru ca Mocuța să vie să prindă mingea dar n'a putut ține pe niciunul. Mocuța, era prin careul de unsprezece și din nou Calanul conduce, 2:1 în min. 55. Matchul era pierdut. Noroc că băeții își vin în fire. Nedici se trezește căci nu făcuse absolut nimic până atunci și trece la 'naintare, iar Aliman îi ia locul. De acum înainte Mica joacă, domina cu autoritate, dar au și ghinion. Nenumarate ocazii sunt ratate de toți jucătorii, căci invadasera cu fundași cu tot terenul advers. Abia în min. 80 Crișan execută un corner și Maier intră cu mingea și încă cu trei adversari în goal, abia 2:2.

Nu trec nici 2 min., și »God sein Dank« Teuceanu sparge ghinionul printr'un schut formidabil în colț. Acum Nedici e la rând, dribblează trei adversari în careu și marchează 4:2. Aliman ar vrea să marcheze și el dar pe linia II-a Bortos însa întoarce o minge peste cap, primele lui mingi și stabilește scorul. Arbitrajul excelent al Dlui Petrica a mulțumit ambele grupări.

În urma acestui rezultat Mica conduce în clasamentul districtual.

Iată și rezultate de până acum: Recapitulare:

Mica — Corvin 2:1.

Minieru — Lonea 0:0

I. C. Huniedoara — Calan 1:3. Calanul a câștigat pe teren dar a pierdut cele două puncte la »masa verde«. Jucatori nelegitimați. De Duminică 22.

Minierul — Corvin 5:0 (2:0)

Lonia — I. Corvin (H) 3:2 (1:0)

I. Neguș.

Necunoscutul

— „Ia și d-ta de ici și trage odată ca să-ți mai treacă de necaz. Eu unul, numai așa mai pot îngropa necazurile“...

Acesta era un început de conversație între doi oameni în vârstă, la cârciuma lui moș Sandu. E mult de-atunci...

Era o seară tristă de toamnă, când începe a rugini frunzele.

— „Mă ierți că-ți spun prea multe, căci de-abia ne cunoaștem, zise cel mai în vârstă, un om între 40-50 de ani și din figura căruia citeai multă inteligență.

„Mă doare inima, dragul meu. Ași vrea să spun la lumea 'ntregă, să strig și să se cutremure văile. Am mult foc aici la inimă, care încă n'a îmbătrânit, zise el punând mîna stîngă în dreptul inimei, iar cu dreapta ridicând paharul pe care-l sorbi dintr-o dată.“

— Câți ani ai, întrebă al doilea, un om cam de aceeași vârstă?

— Cincizeci, răspunse primul mai bînd un pahar. M'au încătrînit necazurile,

dragul meu. Am fost un om foarte bogat, am trăit foarte bina, dar astăzi... astăzi nu mai am nimica... S'au ruinat toate cu plecarea lui Nicu...

— „Care Nicu? Întrebă curios al doilea. O fi vr'un copil al dumitale.“

— „Da“...

Tăcerea se lăsă protectoare asupra celor doi. Necunoscutul privia impunător într'un colț al camerei, ca și cum ar fi vrut să descopere ceva acolo.

O curiozitate foarte mare, mă făcea să intru în vorbă cu dînsul. Prea cu foc povestea și prea mult mă interesa figura lui brăzdată de cutele bătrîneții și suferinței.

— „Mă rog, de unde ești d-ta, întreb eu cu oarecare sfială“?

— De departe, răspunse impunător necunoscutul. Nu știu dacă te interesează atât de mult să știi cine sînt și de unde sînt. Sînt un strein, un necunoscut și n'ași vrea să spun la nimeni cine sînt. Soarta a fost prea nedreaptă cu mine, domnișorule...

Se apropie de mine și punându-mi o mîna pe umăr, îmi zise autoritar:

— „D-voastră cei care vă ridicați astăzi prin școli, nu mai sunteți ca înaintași d-voastră.

Politica și fusta vă ridică și vă dă diplome. Te văd un tînaș serios și'ndrănesc să-mi deschid inima, dumitale.

Și eu am învățat ceva carte prin școlile mai înalte. Eh... și se opri mai bînd un pahar.

„Ah... domnișorule, am avut și eu un fecior ca d-ta, dar era om nu altă ceva. N'a fost nici unul în părțile noastre, care să-l fi întrecut la învățătură. A urmat medicina.

Aveam o avere, cum n'avea nimeni în sat, dar toată am vîndut-o pentru dînsul. Se mirau profesorii, colegii și toți acei cari auiau de dînsul, de atîta muncă și atîta inteligență.

Dar soarta a fost nedreaptă a fost contra voinței noastre și... ni l-a luat...

Acum trei ani, toamna târziu, când vremea e mai urâtă, Nicu al meu, muri într'un sanatoriu. În acelaș an terminase medicina și'n acelaș an plecă pentru totdeauna... Ah... mi se rupe inima, când mă gîndesc. Toată bucuria, toată speranța mea, se prăbușise cât ai clipi...

Aici se opri, își șterse lacrimile, bău

Ne-au năvălit paraziții!

Cuvântarea dlui Oct. Goga
— ținută la Oravița

În vreme ce alte popoare din jurul nostru s'au întărit, la noi au intervenit desbinările și pe organismul slăbit al românismului s'au ivit *paraziții*! Un trup deșirat și doborât de boală, e foarte lesne invadat de păduchi! Tot soiul de străini, cu ochii veșnic ațintiți peste hotare, au pătruns pe nesimțite în cetatea noastră, și se instituie în îndrumători ai României. Ei vor mai întâi să ne doboare *su-fletește*, pentru a putea să ne exploateze mai ușor! Ce rost an atâtea gazete, scrise de călători veniți de prin toate colțurile Europei, cu o călimară la brâu, în căutarea norocului? Acești oaspeți nepoftiți, a căror legătură cu țara se poate măsura după numărul loturilor lor în cimitirile românești, vor să fie stăpânii opiniei publice dela noi. E o mare primejdie această presă otrăvitoare de suflete, menită să ne slăbească forța de rezistență națională, abătând-o din calea ei firească. Zărele care ne-au năpădit sunt scrise de străini, trăiesc din capital străin și slujesc scopuri străine. Acești oameni nu pot să ne înțeleagă pe noi. Punându-se în discuție, de pildă, rolul bisericii noastre, cum o să vină gazetarii de pripas, cari nu sunt nici români, nici creștini, și să se pronunțe într-o chestiune care angajează cele mai intime resorturi ale conștiinței noastre naționale.

Mă întreb, în calitatea mea de vechi gazetar, ce s'ar fi ales de noi, dacă pe vremea stăpânirii maghiere, gazetele noastre, pe care le făceam noi, ar fi fost scrise de străini? Ei s'ar fi înțeles, desigur, foarte repede cu ungurii dela Budapesta, pe spinarea noastră... Și mă gândesc ce se întâmplă astăzi, acolo la Geneva când se duce d. Nicolae Titulescu să ia parte la desbaterile Societății Națiunilor și când din țara noastră merg ziariști, cari sunt de toate, numai români nu sunt? Putem noi să stăm acasă cu sufletul liniștit și conștiința împăcată, când știm că pe malul lacului Lemăn, se întâlnesc pentru a sta de vorbă, d. Litvinof din partea Rusiei Sovietice și Rosenthal sau Blumberg din partea României? Credeți că interesele românești au încăput astfel pe mâini sigure, și că putem să dormim fără grijă? Dar d. Litvinof este evreu, ca și Blumenhalul sau Rosenbergul de la noi, și amândoi aceștia din urmă, reprezentanți ai României, sunt mai aproape de vârlul lor bolșevic dela Moscva, decât oricare dintre noi...

„Timpul”

Octavian Goga

Pentru anul școlar 1935-36

Dnii învățători să consulte înainte de a introduce cărți noi în școala dumnealor, și manualul de geografie de E. Fugătă și G. Camber

Zeul războiului la pândă

Ares e unul dintre zeii ce au stors mulțimii cele mai multe lacrimi și este în perspective de a tulbura din nou spiritele și astfel de a periclita pacea.

De astă dată se pare că ilustrul zeu în uniformă, provocator de neliniște va fi oaspele Italiei colectiviste, ce vreau cu orice preț să intervină în chestiunea familiare ale Abisiniei. Trupe peste trupe și-au luat drumul spre Africa, obiectivul fiind această țară, despre care se spune că nu ar fi tocmai săracă, ci din contră ar avea multe bogății naturale. Nu e deci de mirare dragostea Italiei pentru Abisinia!...

Ares pânđește și cu perspicacitate incurcă ițele... Abisinia se frământă și Negusul nu e preocupat decât de un singur lucru: Cum să reziste mai onorabil nesuferiților albi a lui Mussolini? Se pare că rassa neagră își vede peirea cu ochii și cumișită din experiența altor frați se înrolează în armata Abisiniei.

Negrii își vor apăra pământul... Italienii în setea după cuceriri trimit toate forțele de care dispun în Eritreea, spre a fi odihnite și pentru a se aclimatiza, lăsând astfel timp liber și mai ales mână liberă Germaniei pentru o înarmare atât de solidă, că în viitorul apropiat nici o putere a bătrânului Continent nu va fi capabilă să i se opună.

Inclinarea spre războiu a Italiei nu a fost acceptată de către nici o putere și în special Anglia și Franța au încercat să tempereze zelul războinic a lui Mussolini. Marile puteri își dau seama de amenințările continue și fățișe ale Germaniei și astfel vor pe cât posibil să-i închidă toate porțile.

Tânăra generație a Germaniei vrea orice preț să șteargă rușinea unei mare înfrângeri și momentul propice e căutat, așa că rostul Italiei e altul decât un războiu cu Abisinia și rolul pe care va trebui să-l joace va fi cu mult mai mare. Rol de păstrare a edificiului clădit prin suferințe comune și zăgaz de fer contra ivaziunilor străine.

România nu stă mută în fața acestor evenimente, ci prin toate mijloacele își creiază amici, căci în primul flagel ce va urma, va trebui să-și apere cu tot eroismul pământul.

Ares pânđește și la granițele României și încă de mult și în acest sens avem datoria să *trezim la realitate* pe beneficiarii atâtor fonduri și străduinți și dacă banii vor atârna mai greu decât datoria de patrie și conștiința de neam, va trebui să luăm de guler pe profitori și să le spunem, că suntem în preajma unui nou războiu cu perspective mondiale... și la granițele României pânđește Ares, zeul în uniformă.

Augustin Ilieșu

♦♦♦♦♦

— Mitiță Constantinescu subsecretar de stat la finanțe a fost numit guvernator al Băncii Naționale.

Decretul a fost semnat de Suveran iar instalarea se va face Joi. Deși guvernul era fixat asupra persoanei noului guvernator numirea a întârziat din cauza lipsei din țară a lui Antonescu.

D. Antonescu a vorbit la telefon cu Tătărescu rugându-l să prezinte decretul spre semnare și în lipsa Dsale. Cercurile guvernamentale consideră această numire ca noua și oventă dovadă de încredere din partea Coroanei.

Publicație de licitație

Pentru știre generală, consiliul parohial or. rom. din Vale-Brad, (Jud. Hunedoara), pe baza aprobării obținute dela P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 9.386/1934, în ziua de 20 Octomvrie c. pune în vânzare pădurea de stejar proprietatea bisericii ce se află pe o suprafață de 20 jugăre.

Licitajia se va face cu oferte închise. Iar ofertanții vor depune garanția în numerar de 10% din suma oferită (și cei din loc imobil intabulat).

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a alege oferta care va fi cea mai favorabilă.

Licitajia va avea loc în școala primară la orele 11 a. m.

Menționând căci perohia a obținut dela Soc. »Mica« livrarea a 100.000 b. lemne de captușit (feluri).

Interesații de a vedea pădurea se vor adresa oficiului parohial și ofertele se vor trimite la adresa consiliului parohial.

Valea-Brad, la 17 Septemvrie 1935.

Pentru cons. parohial:

Pr. Nic. Stancu

Mare asortiment de stofe pentru costume și paltoane au sosit de curând la

Croitoria Lumii Elegante

V. Lupu Brad

Doritorii de costume și paltoane bune, sunt rugați a-și procura stofa la

Croitoria Virgil Lupu

adresându-se din timp, pentru a se putea executa în cele mai bune condiții.

Se găsesc jurnale Pariziene. Revista „ADAM” și altele.

ultimul rest de vin, aprinse o țigare și sprijinindu-și capul într-o mână, stătea cu privirile'n pământ, parcă ar fi vrut să descopere ceva acolo.

— „Asta nu-i viață, întrerupse el tăcerea. Mi-am ruinat o avere cum n'avea nimeni în sat, am pierdut singurul copil pe care-l iubiam ca pe D-zeu, dar dacă n'am avut noroc... Nu știu dacă și D-zeu,... aici se opri, punând mâna la gură pentru a-și opri expresia.

După puțin timp mi-a murit și nevasta, de durere sărmana și eu am rămas singur.

Ce era să fac?

Umblu și eu hoinar în timpul verii. M'am împăcat cioban la o stână dela munte, unde toată ziua doinesc din acest fluer, să mai uit de necaz...

Tot focul inimei mi-l vărs cântând în urma oilor și nimeni nu-mi înțelege durerea. Păsările m'ascultă, izvoarele se frământă între stânci și doinesc mergând sburdalnice la vale, dar nici ele nu-mi înțeleg suferința...

Tăcu, obosit. Printre gene se furișau lacrimi abundente, curgând încet pe obraji brăzdați de suferință.

Mai ceru un litru de vin și-mi dădu să beau.

Am băut fără șovăire, căci mă mișcase mult povestea lui...

Afară vântul de toamnă plângea ca un copil orfan. În cârciumă, moș Sandu își fuma țigara cu privirile încordate asupra conversației noastre.

— „Ce-i viața asta, dragii mei, zise necunoscutul privind — prin ochii minței — departe.

E o minciună... o amăgire și toată îmbrăcată în haina suferinței și durerei... Eh“...

Apoi își scoase fluerul, singurul la care-și mai putea spune focul inimei și cu privirile departe, începu o doină.

Am auzit multe doine, am auzit mulți artiști români cântând doine românești, dar niciodată nu m'a mișcat ca'n acea seară. Dacă ai fi avut o inimă de piatră și tot ai fi oftat la auzul acelei doine, picurată cu măiestrie din fluerul bătrânului necunoscut, fluerul lui vrăjit și tovarăși nedespărțit și singurul la care-și mai putea spune focul inimei...

Moș Sandu circiumarul, își șterge pe

ascuns lacrimile, al doilea tovarăș plângea uitându-se în altă parte, iar eu, cu toate că mă forțam să nu plâng, lacrimile începuse să-mi curgă...

A tăcut apoi bătrânul și punându-și fluerul la brâu, se ridică hotărât.

— „Nu mai pot sta. M'au ajuns toate oorurile... Copilăria, tinerețea, căsătoria și... Nicu meu scump care m'a părăsit pentru totdeauna, au fost vise...”

Mă duc să mă pierd în noapte, să cânt iarăși, să mă spovedesc la lună și la stele, să strig luându-mă la întrecere cu vântul și să spun la toți durerea mea...

Dar cine mă va'nțelege!...

Dumnezeu să vă ție sănătoși, încheie conversația necunoscutul și se pierdu în noapte...

În depărtare se auzia un strigăt de bucium, căruia îi răspundea chiotul unui cioban ascuns în noaptea de păcură...

Vântul de toamnă vuia fără de glas și din împletirea de viață și vis a acelei nopți, nu auziam decât doina picurată din fluer de bătrânul necunoscut...

Micu Delabăsești

Știri din Zarand

— Dl. prof. univ. I. Lupaș, fost ministru, preș. Ligii Ant revizioniste din Ardeal, a vorbit în sala festivă a liceului Avram Iancu din Brad, în fața unuia public numeros și select despre „Revizionism și problemele din Europa Centrală.”

Domniașă după ce amintește că revizionistilor maghiari nu le scapă nici un prilej pentru a-l specula în favoarea cauzei lor, — cum a fost de exemplu criza economică din Europa Centrală, spunând că fărâmițării monarhiei Austro-Ungară, care a format înainte de 1918 — un stat — și care corespundea unității economice, se datorește această criză, care va neliniști totdeauna politica statelor din centrul Europei. — au inundat toate țările cu tipărituri cu caracter științific sau mai puțin științific, cu injurii la adresa Micii Înțelegeri și în deosebi a României.

Ba mai mult, s'au format societăți particulare subvenționate cu milioane din partea statului, care cu o tenacitate care te uimește, pregătește și crește tineretul, în credința revanșei; iar peste hotare fac o intensă propagandă.

E cunoscută — zice domniașă — destul de bine atențiunea dată serbărilor din anul trecut, cu ocazia ridicării a patru statui, în plața Buda-Pestei, care reprezintă cele patru provincii deslupite dela trupul Ungariei. Cu această ocazie s'au ținut cuvântări înflăcărâte, de cele mai mari personalități ai maghiarilor. Episcopul militar din Buda-Pesta a spus la această solemnitate: „Ungaria poate fi sigură de refacerea în vechile ei granițe, atâta timp cât vor fi catolici în Jugoslavia, România și Cehoslovacia. Dar nu numai atât. Merg prin țările din apus și în vorbiri, falsificând istoria, ducând lumea apuseană, care ne cunoaște prea puțin, în eroare.

Așa s'a întâmplat mai ani trecuți când Cont. Bethlen, a ținut o vorbire la Londra și printre altele a spus că continuitatea elementului românesc în Transilvania este o poveste. El mai spunea că Românii au venit pe aceste meleaguri abia prin secolul al XVIII-lea din cauza persecuțiilor Fanarioților. Dar a fost pus la punct imediat de un prof. de istorie englez care ne cunoștea bine țara, și care a scris chiar o istorie a Românilor în limba engleză.

Propaganda revizionistă dacă n'a prins rădăcini în Franța și Anglia, în schimb în Italia a găsit teren prielnic.

Transilvania, deocamdată, ei ar dori să formeze un stat de sine stătător, ca în veacul trecut, sau cel puțin să fie autonomă regiunea dintre munții Apuseni și Tisa. Agitațiile celor dela Budapesta au răsunat și în sufletul minoritarilor din Mica Antantă. Gândul lor și inima lor aleargă acolo la vechea capitală.

Totuși mai sunt și minți lucide chiar dintre minoritari, cum e cazul episcopului reformat din Cluj, cari s'au ridicat protestând și ei împotriva agitatorilor din Ungaria.

Deci — încheie d. prof. Lupaș — după cum se vede granița cea mai periclitată este cea dela Vest. Trebuie un front puternic militar, dar și un front sufleteș.

Știri de tot felul.

— Marele Stat Major a hotărât să se concentreze în toamna aceasta, la manevrele cari vor avea loc, în vederea complectării instrucției, mai multe contingente.

— În privința celor căzuți a treia oară la examenul de definitiv, și cari conform legii urmează să fie eliminați din învățământul primar, d. ministru al Instrucțiunii, — în diverse rânduri a promis președintelui Asociației generale, că va veni cu o lege specială, prin care să le acorde dreptul de-a depune și a patra oară examenul de definitiv. Până la votarea acestei legi ei nu vor mai putea funcționa în învățământ decât în calitate de suplinitori.

Menținerea lor în această calitate se face, dacă o cer și sunt posturi vacante, — prin revizoratele școlare respective.

— Din Capitala Abisiniei vin vesti urite. Guvernul abisinian sub președinția im-

păratului, au hotărât să se facă mobilizare generală. Deci toată populația masculină, capabilă să lupte, e obligată să se prezinte sub drapel.

Ieri dimineață în trenul special, pe parcursul București-Constanța, a avut loc un important consiliu de miniștri. S'a discutat: problema colonizărilor din Dobrogea și problema reducerii cuponului datoriilor externe și pentru modul de plată al contractelor de armanet.

— Ziarele ne aduc știrea că în apropiere orașului Brăila, muncitorul Vasile Ureche, culcându-se pe câmp și dormind cu gura deschisă un șarpe a intrat pe gât până în stomac.

Omul a fost transportat la spital, în dureri nemai pomenit de mari, unde i s'a făcut o intervenție chirurgicală. Medicii au reușit să-l scape dela moarte.

— În munții din Ardeal se va desfășura o vânătoare regală.

Cinema „Orient” Brad.

Duminică 29 Septembrie

Scandalul

Direcția artistică: GEZA v. BOLVARY

cu

Franziska Gáal, Ursula

Grabley, Paul Hörbiger,

Szöke Szakál, Huszár

Puffi, Oscar Sima.

INCEPUTUL LA ORELE 6³⁰ și 9 seara.

— Pedepsirea unor necredincioși, la Maglavit. Duminică noaptea, a sosit la Câmpu Lung un grup de numeroși cetățeni cari se întorceau dela Maglavit. Ei ne-au povestit îngroziți două fapte zguduitoare, și anume: Printre ei se găseau și câțiva adventiști (rătăciți dela creștinism) cari, după ce au ajuns la Maglavit și au făcut unele constatări, s'au apucat să-și împărtășească necredința asupra celor văzute și auzite în jurul ciobanului Petre Lupu și Maglavit.

La întoarcerea săteanului Nicolae Boncoi, de 33 ani din Vișoi, fost agent la primire, i s'a făcut rău și după câteva minute a murit.

El a fost dus la Craiova și predat la morga de acolo.

După altă versiune, însă, moartea ar fi fost datorită înghesuiei din mașina de curse care era supraîncărcată. Din această cauză N. Bocol ar fi murit înăbușit.

Moartea lui a fost observată abia la Craiova, unde s'au și anunțat autoritățile, cari au hotărât transportarea cadavrului la morgă, iar familia mortului a fost vestită telegrafic, spre a veni să ridice cadavrul.

Și acum să trecem la al doilea caz.

Femeia Maria Dascălu din Lerești venită la Maglavit cu soțul său bolnav. Această femeie contrazicea pe unele consătene, a început să da semne de nebunie. Această stare s'a înrăit încât a fost nevoie ca femeia să fie legată.

Peste noapte a reușit să scape și s'a îndreptat în fugă dela o distanță de circa 5 km. spre locul minunilor, tipând și spunând vorbe fără rost, printre care se strecurau numai cuvintele:

Iartă-mă Doamne!

A fost prinsă din nou și adusă cu greu în mașină până la Craiova, unde a amuțit.

La Câmpulung însă din nou i-a revenit graiul, dar starea de nebunie stăruie și produce o deosebită îngrijorare în cercul familiei și cunoscuților.

Atât Nicolae Boncoi cât și Maria Dascălu erau doi cunoscuți adventiști și faptul acesta se ia drept ca un semn dumnezeesc al ereziei în care se găsesc cei plecați din sânul bisericeii.

„Poșta Țăranului”

Colțul vesel

A învățat-o

Tatăl: — Lasă mizerabilo, am să te învăț eu să sârui bărbați!

Fiica: — Prea târziu tată. M'a învățat de acum Vasile.

Nu e grav

Doctorul: — Dragă băiete, tatăl tău are scarlatină. Tu nu trebuie să te joci cu alți băieți.

Copilul: — Nu se poate domnule doctor. Este doar tată vitreg.

L-a palmuit

— Hai Marico, sărută noua guvernantă.

— Mi-e frică, mamico. L-a palmuit pe tata când a încercat și el să o sărute.

Nu știe...

— Ști chinezește?

— Nu.

— Italienește?

— Nu.

— Rusește?

— Nu.

— Atunci sunt obligat să-ți spun pe românește. Imprumută-mi 20 de lei pentru o zi.

Realități

Profesorul: Ce este tatăl tău, Mitică?

Mitică: Mort, domnule profesor.

Profesorul: Trist băiete. Ce era încă înainte de a muri

Mitică: Viu, domnule profesor.

Nu mai e văzut

— Domnule, cum se face că nu mai sunteți văzut cu vechea dvs. dragoste, fiica bancherului Popândău?

— S'a căsătorit.

— Așa! Cu cine domnule?

— Cu mine...

Autodidact

Gheorghe: — Tată, spune-mi te rog, ce înseamnă un autodidact?

Tatăl: — Unui care învață singur.

Gheorghe: — Tată, scoate-mă dela școală, că mă fac și eu autodidact.

Știri din Zarand

— În 3 Octombrie a. c. dl, inspector general P. R. Petrescu, va ține o conferință didactică la Brad. Din ordinul d. Subrevizor șc. I. Micu, dnii. Învățători din plasele: Brad și Avram Iancu sunt invitați a se prezenta — în această zi — la școala primară de băieți Brad. Cursurile vor fi suspendate în acea zi.

— În noaptea trecută locuitorul Trif Moisa din comuna Căzănești, întorcându-se acasă, din motive pe care încă nu le știm, și-a omorât soția, apoi și-a dat foc la casă și la sură; și după ce a văzut că totul este în perfectă ordine, toată munca lui va fi mistuită de foc, și-a pus lațul la gât și de un copac din apropiere s'a spânzurat

— Cu ocazia numirii d. Ministru Mitiță Constantinescu ca guvernator al Băncii Naționale, circulă șovinul la noi, în Zarand, că d. Dr. Miocu prefect de Hunedoara, va fi numit subsecretar de stat la finanțe, iar conducerea prefecturii o va lua-o d. avocat Zapan.

Până când se va confirma, noi înregistrăm această știre cu toată rezerva.

— În Baia de Criș în noaptea de 24 Sept., probabil aprinzându-se dela bucătărie, a ars casa d. Vereș.

— Au dispărut — mai multe afișe cu loteria de stat, dela librăria »Zarand«. — Poliția cercetează.

Recital de dansuri expresioniste

CHIȚI STANCIU

Sâmbătă 28 crt. în sala

Casinei Române din Brad